

। श्रीमते लक्ष्मी हयवदन परब्रह्मणे नमः ।
 । श्रीमते रामानुजाय नमः ।

यज्ञोपवीत धारणम्

पाणी पादौ प्रक्षाल्य...ज्ञेक काॅल्कैला कुत्तंति चेयंतु
 केकाण्णंटु द्विराचम्य...इरण्णंटु आ॒चमनम् चेयंयवुम्.
 पवित्रं धृत्वा...पवित्रं रत्तं त्वै वलतु मोत्तीर विरलिलं
 तृतीत्तुकं केकाण्णंटु दर्भेषासीनः...तूर्पन्पकैला आ॒चनमाक
 पोट्टंटुकं केकाण्णंलवुम्.दर्भान्धारयमाणः...पवित्रं रत्तं त्वै तृट्टनं
 तूर्पन्पकैला इट्टुकंकीकं केकाण्णंटु
 प्राणानायम्य...प्राणानायामम् चेयंयवुम्.

अस्मद्गुरुभ्यो नमः ।

[श्रीमान्वेड्.कटनाथार्यः कवितार्किक केसरी ।
 वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि ।
 गुरुभ्यस्तद्गुरुभ्यश्च नमोवाकमधीमहे ।
 वृणीमहे च तत्राद्यौ दम्पती जगतां पती ।
 स्वशेषभूतेन मया स्वीयैः सर्वपरिच्छदैः ।
 विधातुं प्रीतमात्मानं देवः प्रकरमते स्वयम् ।]
 शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
 प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोषशान्तये ।
 यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परशशतम् ।
 विघ्नं निघन्ति सततं विष्वक्सेनं तमाश्रये ।

सड्.कल्पम्

हरिः ओं तत्सत् श्रीगोविन्द गोविन्द गोविन्द !अस्य

श्रीभगवतो महापुरुषस्य श्रीविष्णोः आज्ञाया प्रवर्तमानस्य
 अद्यब्रह्मणो द्वितीयपरार्धे श्रीश्वेतवराहकल्पे वैवस्वत
 मन्वन्तरे कलियुगे प्रथमपादे जम्बूद्वीपे भारतवर्षे
 भरतखण्डे शकाब्दे मेरोः दक्षिणपाश्वे अस्मिन्
 वर्तमानानां व्यावहारिकाणां प्रभवादीनां
 षष्ठिसम्वत्सराणां मध्ये ..... नाम सम्वत्सरे .....
 अयने ..... ऋतौ ..... मासे ..... पक्षे ..... शुभतिथौ
       ..... वासरे ..... नक्षत्रयुक्तायां श्रीविष्णुयोग श्रीविष्णु
 करण शुभयोग शुभकरण एवं गुणविशेषण *विषिष्टायां
 अस्यां ..... शुभतिथौ श्रीभगवदाज्ञाया श्रीमन्नरायण
 प्रीत्यर्थ [भगवत्कैङ्कर्य रूप] श्रौतस्मार्तविहित नित्य
 कर्मानुष्ठान योग्यता सिध्यर्थं ब्रह्मतेजोऽभिवृद्ध्यर्थं
 यज्ञोपवीतधारणं करिष्ये । एन्ऱु ऐन्कल्पं पितृं तुकं
 उकाङ्गु दर्भान्निरस्य... इउकंकु त्रांपञ्कज्ञा वटकंकु
 तीजेचयिलं पोटवुम् ।

सात्विकत्यागम्

भगवानेव स्वनियाम्य स्वरूपस्थिति प्रवृत्ति स्वशेषत
 एकरसेन अनेन आत्मना कर्त्रा स्वकीयैश्च उपकरणैः
 स्वाराधनैकं प्रयोजनाय परमपुरुषः सर्वशेषी श्रियःपतिः
 स्वशेष भूतमिदं यज्ञोपवीतधारणाख्यं कर्म स्वरमै
 स्वप्रीतये स्वयमेव कारयति ।

न्यासम्

यज्ञोपवीत धारण मन्त्रस्य ब्रह्मर्षिः ।
 त्रिष्टुप् छन्दः ।

* विषिष्टायां

त्रयी विद्या देवता ।

यज्ञोपवीत धारणे विनियोगः ।

कुञ्ठि उट्कार्णंतु पुतु पूज्ञैलै ऎटुत्तुकं केाண्टु
यज्ञोपवीतं परमं पवित्रं प्रजापते: यथसहजं पुरस्तात् ।

आयुष्यं अग्र्यं प्रतिमुंच शुभं यज्ञोपवीतं बलमस्तु
तेजः । ऎन्ऱु तरित्तुकं केाण्टु

पवित्रं कर्ण निधाय आचम्य...पवित्रत्तंते वलतु
कात्तीलं वैवत्तुकं केाण्टु आचमनम् चेय्यवुम्.
पवित्रं धृत्वा...पवित्रत्तंते तरित्तुकं केाण्णवुम्.

पिऱ्कु किरुह्लस्तर्कल्ल इरण्णटावतु पूज्ञैलै पोट्टुकं
केाण्णवुम्.

प्राणानायम्य...प्राणायामम् चेय्यवुम्.

श्रीभगवदाज्ञाया...गृहस्थ आश्रमाऽग्नं द्वितीय
यज्ञोपवीत धारणं करिष्ये । ऎन्ऱु संन्कल्पपित्तु
मुन्पोलं न्यासं चेय्तु केाण्टु मरुपात्तियम् कुञ्ठि
उट्कार्णंतु पुतु पूज्ञैलै ऎटुत्तुकं केाण्टु
यज्ञोपवीतं....तेजः । ऎन्ऱु तरित्तुकं केाण्णवुम्.

आचम्य...पवित्रत्तंते वलतु कात्तीलं वैवत्तुकं केाण्टु
आचमनम् चेय्तु पवित्रत्तंते
पोट्टुकं केाण्टु

उपवीतं छिन्नतन्तुं जीर्ण कश्मलदूषितम् ।

विसृजामि हरे ब्रह्मन् वर्चो दीर्घायुरस्तु मे । ऎन्ऱु
पघ्ये पूज्ञौलै ऎटुत्तु कुत्तमान इटत्तीलं
सोर्त्तंतु विटवुम्.

द्विराचम्य...पवित्रत्तंते वलतु कात्तीलं वैवत्तुकं
केाण्टु इरण्णु आचमनम् चेय्तु पवित्रत्तंते
पोट्टुकं केाण्णवुम्.

सात्विक त्यागम्

भगवानेव....भूतमिदं यज्ञोपवीतधारणाख्यं कर्म...
कारितवान् । पवित्रत्वं ते पितृत्वं विटवुम्.

लघु उपाकर्म प्रयोगः

प्रातस्सन्ध्यामुपास्य...प्ररात्तस्सलंसंत्त्वय चेयंतुविट्टु
द्विराचम्य...ऋण्णु मुरह आचमनम् चेय्यवुम्.
पवित्रं धृत्वा...पवित्रं रमं तृतीयं तुकं केऽलवुम्.
दर्भषासीनः...तृपत्तिकला आचनमाक पोट्टुकं
केऽलवुम्. दर्भान्धारयमाणः...पवित्रत्वं तुट्टनं
तृपत्तिकला इट्टुकं केऽलवुम्.
प्राणानायम्य...प्रराज्ञायामम् चेय्यवुम्.
अस्मद्गुरुभ्यो नमः ।

[श्रीमान्वेद्यकटनाथार्थः.....प्रकरमते स्वयम्]

शुक्लाम्बरधरं.....विष्वकर्मेनं तमाश्रये ।
हरिःओं तत्सत् श्रीगोविन्द गोविन्द गोविन्द ।
अस्य श्रीभगवतो महापुरुषस्य श्रीविष्णोः आज्ञाया
प्रवर्तमानस्य अद्यब्रह्मणः द्वितीयपरार्धे श्रीश्वेतवराह
कल्पे वैवस्वत मन्वन्तरे कलियुगे प्रथमपादे जम्बूद्वीपे
भारतवर्षे भरतखण्डे शकाब्दे मेरोः दक्षिणपाश्वे अस्मिन्
वर्तमानानां व्यावहारिकाणां प्रभवादीनां षष्ठिसंवत्सराणां
मध्ये .....नामसंवत्सरे .....अयने .....ऋतौ .....
मासे .....पक्षे .....शुभतिथौ .....वासरे
.....नक्षत्रयुक्तायां श्रीविष्णुयोग श्रीविष्णुकरण
शुभयोग शुभकरण एवंगुणविशेषण विशिष्टायां अस्यां
.....शुभतिथौ श्रीभगवदाज्ञाया श्रीमन्नारायणप्रीत्यर्थ

[भगवत्कैड़् कर्यरूप]

तैष्यां पौर्णमारस्यां अध्यायोत्सर्जन अकरण

प्रायश्चित्तार्थं अष्टोत्तर सहस्र [अष्टोत्तर शत]

संख्यया कामोऽकार्षीत् मन्युरकार्षीत् महामन्त्रजपं
करिष्ये । एन्ऱु संकल्पित्तुकं केाண्टु
दर्भान्निरस्य... इटुकंकु तर्पणंकणा वटकंके विटवुम्.

सात्विकत्यागम्

भगवानेव.... भूतमिदं कामोऽकार्षीत् मन्युरकार्षीत् महा
मन्त्रजपाख्यं कर्म... कारयति ।

कामोऽकार्षीत् मन्युरकार्षीत् । एन्ऱु 1008 तटवेयो
अल्लतु 108 तटवेयो ज्ञपम् चेय्यवुम्.
द्विराचम्य... पवित्रत्तंते कात्तीलं वेवत्तंतुकं केाण्टु
इरण्टु मुरै आचमनम् चेय्तु पवित्रत्तंते
तरित्तुकं केाल्लवुम्.

सात्विकत्यागम्

भगवानेव.... भूतमिदं कामोऽकार्षीत् मन्युरकार्षीत् महा
मन्त्रजपाख्यं कर्म... कारितवान् ।

पिऱ्कु मात्त्याण्णलीकम् चेय्तु द्विराचम्य... पवित्रत्तंते
कात्तीलं वेवत्तंतुकं केाण्टु इरण्टु मुरै आचमनम्
चेय्तु पवित्रत्तंते तरित्तुकं केाल्लवुम्.
प्राणानायम्य... प्राणायम्यम् चेय्यवुम्.

सङ्कल्पम्

अस्मद्गुरुभ्यो नमः ।

अद्य पूर्वोक्त एवं गुणविशेषणविशिष्टायां अस्यां .....

शुभतिथौ श्रीभगवदाज्ञाया.....

श्रावण्यां पौर्णमास्यां अध्याय उपाकर्म करिष्ये ।

तदड़गं यज्ञोपवीतधारणं काण्डर्षितर्पणंच करिष्ये ।

एन्ऱु संस्कल्पम् चेयंतु केाण्णवम्.

सात्विकत्यागम्

भगवानेव....भूतमिदं अध्याय उपाकर्माख्यं कर्म...

कारयति ।

मेरंकुर्निप्पिट्ट पात्र यनुयोपवीतं तारणम् चेयंतु
केाण्णु निवीति...पूज्ञालै मालैयाकप् बोट्टुकं
केाण्णु रिष्वि तीर्त्तत्तत्त्वालं एवं अक्षत्ते कलन्तु
ज्ञलत्तत्त्वालं विटवुम्.

ओं प्रजापतिं काण्डऋषिं तर्पयामि ।

ओं सोमं काण्डऋषिं तर्पयामि ।

ओं अग्निं काण्डऋषिं तर्पयामि ।

ओं विश्वान्देवान् काण्डऋषीन् तर्पयामि ।

ओं सांहितीर्देवताः उपनिषदः तर्पयायि ।

ओं याज्ञिकीर्देवताः उपनिषदः तर्पयामि ।

ओं वारुणीर्देवताः उपनिषदः तर्पयामि ।

प्रमङ्गु तीर्त्तत्तत्त्वालं विटवुम् ।

ओं ब्रह्माणं स्वयम्भुवं तर्पयामि ।

मित्रुं तेवतीर्त्तत्तत्त्वालं विटवुम्.

ओं सदसर्पतिं तर्पयामि ।

पितृतर्पणम्

प्राचीनावीति...प्राचीनावीतम् चेयंतु केाण्णु

श्रीभगवदाज्ञाया...पितृतर्पणं करिष्ये | एन्ऱु संस्कल्पम्
चेयंतु मित्रुं तीर्त्तत्तत्त्वालं विटवुम्.

सोमः पितृमान् यमः अङ्गिरसवान् अग्निः कव्यवाहन
 इत्यादयः ये पितरः तान् पितृन् तर्पयामि ।
 सर्वान् पितृन् तर्पयामि ।
 सर्वपितृ गणान् तर्पयामि ।
 सर्वपितृ पत्नीः तर्पयामि ।
 सर्वपितृ गणपत्नीः तर्पयामि ।
 उर्जवहन्तीः अमृतं धृतं पयं कीलालं परिस्रुतैम् ।
 स्वधारथं तर्पयत् मे पितृन् । तृप्यत [३]
 उपवीति चेयंतु केाळौवुम्。

द्विराचम्य...पवित्रत्तंत्त ह कात्तिल वैवत्ततुक केाळौवु
 इराणौवु मुरै आचमनम् चेयंतु पवित्रम् तरीक्कवुम्.

सात्विकत्यागम्

भगवानेव....भूतमिदं अध्याय उपाकर्माख्यं कर्म....
 कारितवान् । पवित्रत्तंत्त पिरित्तंतु विटवुम्.

गायत्री जपम्

प्रातसन्ध्यामुपास्य द्विराचम्य...प्रातसल्लनंत्यावन्त्तनम्
 चेयंतुवीट्टु इराणौवु मुरै आचमनम् चेय्यवुम्.
 पवित्रं धृत्वा दर्भष्वासीनो दर्भन्धारयमाणः प्राणानायम्य...पवित्रम्
 तरीत्तंतु तांपञ्कज्ञ आचनमाकप् बोट्टुक केाळौवु
 तांपञ्कज्ञ पवित्रत्तंत्तुटन् इक्कीक केाळौवुम्
 प्राणायामम् चेय्यवुम्.

अस्मद्गुरुभ्यो नमः ।

[श्रीमान्वेड़्कटनाथार्थः.....प्रकरमते स्वयम्]
 शुक्लाम्बरधरं.....तमाश्रये ।
 हरिः ओं तत्सत्.....षष्ठिसम्वत्सराणां मध्ये

नाम सम्वत्सरे ..... अयने ..... ऋतौ
 मासे ..... पक्षे ..... शुभतिथौ .....
 वासरे ..... नक्षत्र युक्तायां श्रीविष्णुयोग श्रीविष्णु
 करण शुभयोग शुभकरण एव गुणविशेषणविशिष्टायां
 अस्यां ..... शुभतिथौ श्रीभगवदाज्ञाया .....
 मिथ्याधीत प्रायशिचत्तार्थ अष्टोत्तर सहस्र सङ्क्रमण
 गायत्री महामन्त्र जपं करिष्ये । नन्नृ उन्नं प्रसंकल्पपीकं कवुम्।

सात्त्विकत्यागम्

भगवानेव.... भूतमिदं गायत्री महामन्त्र जपाख्यं कर्म
 ..... कारयति ।

त्रिःप्राणानायम्य... मूर्णं रु मूर्ऱ प्राणायामम् चेय्यवुम्.
 आयांतु वरदा..... अभिभूरों गायत्रीमावाहयुमि ।

नन्नृ त्वं याणीत्वं त्वं न्यासं चेय्यवुम्.

प्रणवस्य ऋषिः ब्रह्मा ।

देवी गायत्री छन्दः ।

परमात्मा देवता ।

भूरादि व्याहृति त्रयाणां अत्रि भूगु कुत्सा ऋषयः ।

गायत्री उष्णिक् अनुप्टुभः छन्दाम्बिः ।

अग्नि वायु अर्का देवताः ।

सावित्री ऋषिः विश्वामित्रः ।

देवी गायत्री छन्दः ।

सविता देवता ।

गायत्री जपे विनियोगः ।

1008 तटवै चेय्यवुम्. प्राणानायम्य... प्राणायामम्
 चेय्त्वु उन्नं प्रसंकल्पम् चेय्त्वु केालं लवुम्.

श्रीभगवदाङ्गया... गायत्री उपस्थानं करिष्ये ।
उत्तमै शिखेरे..... युथासुखम् ।
मित्रस्य चर्षणी..... न दूरात् । प्रणम्य अभिवाद्य द्विराचामेत् ।
सेवीत्तु अपिवाहनम् चेयंतु इरண्टु आचमनम्
चेयंयवुम्. सात्प्रिकत्यागम्
भगवानेव..... भूतमिदं गायत्री महामन्त्र जपाख्यं
कर्म ..... कारितवान् । पवित्रं विसृजेत् । पवित्रं रत्तं त्तेत
पितृत्तु विटवुम्.
उपाकर्म प्रयोगः समाप्तः ।
कौमुदत्तम् श्री. ऐ. तार्गण शर्मा